

השוכר את האומנין פרק ששי בבא מציעא ע"ז.

עין משפט
נר מצוה

י"א א מ"י פ"ט מהל' שבתות הלכה ו סמג
ע"ז פט טו"ט ח"מ ס' ש"ג ע"ז ד רב אלפס
כ"ב ב מ"י פ"ז דף קפ"ז:
סעיף א:
ב"ג ד ה מ"י פ"ט מהל' סמג
ז סמג ש"ט טו"ט ח"מ ס' ש"ג ע"ז ד רב אלפס
כ"ב ב מ"י פ"ז דף קפ"ז:
סעיף א:
ב"ג ד ה טו"ט ח"מ ס' ש"ג ע"ז ד רב אלפס
ז סמג ש"ט טו"ט ח"מ ס' ש"ג ע"ז ד רב אלפס
כ"ב ב מ"י פ"ז דף קפ"ז:
סעיף א:

דאגרי אגורי דוולא ואתא מטרא פסידא דפועלים. משמע הכא דהלכה כרבה דליכא מאן דפליגי ומימה דלמיר צמי שאלחו (גיטין 97 ע"ד: וס' ד"ה רבה) ההוא דלמיר ליה לארסיה כ"ע דלו תלתא וסקלי ריבעא ואת דלי ארבעה וסקול תלתא לסקוף אחי מטרא אמר רב לן יוסף הא לן דלה רבה אמר רב לן לאטריך ומפרש טעמא דרבה משום דמשמיה רחימי עליה ומוכח התם דהלכה כרבה וי"ל דדוקא צריכס שירד לקרקע צאריסות נותן לו השליש אפילו אחי מיטרא מספק דשמא לא אחי כמו שאר אריסי דסקלי ריבעא אפי' אחי מיטרא לא יטריך דללות תלתא אלא כרבה פועלים שאינס אריסין אלא נותן להם שכירות על המלאכה אפי' התחילו במלאכה אין להם ליטול אלא לפי מה שעשו כיון דלא נחמי לארעה להיות בחוקת אריסין: **ואתא מיטרא ברייה**

פסידא דפועלים. גשמים שירדו הפסד פועלים הוא דלא יהיז להו מדי דלמיר להו מזליכו גרס: לא סיירא מאורסא פסידא דנעל הצית. דלמיר ליה מי יימר דלדעתא דההוא ארעה אגרמין: **לדולא**. להשקות שדות: **ואתא מטרא**. והשקה אותה ואינה לריכה לדולא: **אחא נהרא**. גדל הנהר ועלה וכנסו צמחיין העשויין צדעה ומאן היא שמה ואינה לריכה לדולא: **פסידא דנעל הצית**. דפועלים אינן יודעין צמנהג שדהו שיהא נהר עולה להשקותו אן הוא היה יודע: **ופסיק נהרא**. צממנו משקיין: **אכלוסי דמחווה**. צמחוחה הוא עירו של רבא היו בני אדם הרגילים לשאת משאית תמיד וכשיושבין בטלים קשה להן: **יד פועל על העליונה**. ואפילו הוא חוזר צו דיכול לחזור צו כדמתי (ויקרא סה) כי עבדי הם ולא עבדים לעבדים ומהכא יליף לה ו' צפ"ק דקדושין (97 ע"ב): **פשיטא**. דכי גמרי שני סלעים הוא דסקלי: **דאייקר עבידתא**. הוקרו פועלים: **ואימרו**. לשון הפרש ומזור אמור ומתרחק מן הדבר וצלשון המקרא דומה לו כעת צמרוס ממירא (איזב ט): **פייסינהו**. הרבה תמונוים: **מחו דסימא**. כיון דיד פועל על העליונה: **פשיטא**. דאם סלע יפה מה שעשו נותן להם סלע אלא מה יתן: לא לריכא דול עבידתא מעיקרא. כששכרן היו פועלין צוול: **ואגרינהו בטפי זוזא**. ואלו לא רכו להשתכר כשאר פועלים והוסיף להם זוז כשפסק להן סלע על חזיה לא היה ראוי אלא לסלע חסר דינר: **והפסא אייקר עבידתא**. וקס בטפי זוזא ששאר פועלים יטלו עליו סלע: **מחו דסימא**. הואיל ולרבען יד פועל על העליונה מצי אמרי ליה כו': לא קיס לנו. לא הייתם יודעים שתיזו ראויין ליטול סלע ואני צנך היה אפשי לשכור וראיתי צדעתכס שלא תתרכו צפחות מסלע ואמתי להוסיף זוז על שכר פעולה כדי ליטול סלע להשלים לצונכס: **הפסא דקיס לנו**. שהכל נותלין סלע כרצונכס על זאת לא התנתי להוסיף: **מחו דסימא**. הואיל ואמר רבי דוסא יד פועל על התחתונה טעמיה משום דתפיס צעל הצית הוא והשמתא כי פייסוהו פועלין מצי אמר להו וכו': **סלע נוסן להם סלע**. ואם העמיד להיעשות יכול הוא לגמרו בשכירות סלע נותן להם צמנה שעשו סלע: לא לריכא דול **עבידתא השסא**. לכך יגמור צסלע אצל צשעת התנאי היה חזיה ראוי ליותר מסלע והן כשפסקו על כולה צ' סלעים דחוקים היו ואחילו גציה: **מחו דסימא**. הואיל ולרבי דוסא יד פועל על התחתונה נימא להו צציר זוזא אמרימיו לי צציר זוזא שקולו והרי הכל עושים חזיה צסלע טלו אחס צמנה שעשיתם סלע חסר זוז: **קמ"ל** דלמיר ליה כי אמרינן לך אדעתא דלא קיס לך לעשות צסלע וראינון שאי אפשרי להוסיף נתרצינו שכר פעולה: **הפסא דקיס לך**. אי אפשינו צפחות מיכן שהרי צסלע נתרצית: שכיר יוס: שאני ליה צין שכירות לקבלות. דגצי שכירות איתא להאי טעמא דעבדי הם ולא עבדים לעבדים אצל צקבלות אין זה

פסידא דפועלים לא סיירא לארעיה מאורתא פסידא דבעל הבית ויהיב להו כפועל בטל ואמר רבא "האי מאן דאוגיר אגורי לדולא ואתא מטרא פסידא דפועלים אתא נהרא פסידא דבעל הבית ויהיב להו כפועל בטל ואמר רבא "האי מאן דאוגיר אגורי לדולא ופסק נהרא בפלגא דיומא רב לא עביד דפסיק פסידא דפועלים עביד דפסיק ^א אי בני מתא פסידא דפועלים לאו בני מתא פסידא דבעל הבית ואמר רבא "האי מאן דאגרי אגורי לעבידתא ושלים עבידתא בפלגא דיומא אי אית ליה עבידתא דניהא מינה ^א ויהיב להו א"ג דכותה מפקד להו דקשה מינה לא מפקד להו ונותן להם שכרן משלם אמאי דוליתיב להו כפועל בטל כי "קאמר רבא ^א באכלושי דמחווה דאי לא עבדי חלשי אמר מר שמין להם את מה שעשו כיצד היה יפה ששה דינרים נותן להם סלע קא סברי רבנן יד פועל על העליונה: או יגמרו מלאכתן ויטלו שני סלעים: פשיטא לא צריכא דאייקר עבידתא ואימרו פועלים ואזל בעל הבית ופייסינהו מהו דתימא מצו אמרי ליה כי מפייסינן אדעתא דמפת לן אאגרא יקמ"ל דאמר להו אדעתא דמרחנא לכו באכילה ושתיה: סלע נותן להם סלע: פשיטא לא צריכא דדול עבידתא מעיקרא ואגרינהו בטפי זוזא ^א ולסוף אייקר עבידתא וקם בטפי זוזא מהו דתימא אמרי ליה טפי זוזא אמרת לן טפי זוזא הב לן "קמ"ל דאמר להו כי אמרי לכו טפי זוזא דלא הוה קים לכו השתא קים לכו: רבי דוסא אומר שמין להן את מה שעתיד להיעשות היה יפה ששה דינרים נותן להם שקל: קסבר יד פועל על התחתונה: או יגמרו מלאכתן ויטלו שני סלעים: פשיטא לא צריכא דול עבידתא ואימר בעל הבית ואזול פועלים ופייסוהו מהו דתימא מצי אמר להו אדעתא דבצירתו לי ^א מאגריי "קמ"ל דאמרי ליה אדעתא דעבידתן לך עבידתא שפירתא: סלע נותן להם סלע: פשיטא א"ר הונא בריה דרב נתן ללא צריכא דאזוילו אינהו גביה זוזא מעיקרא ולסוף זל עבידתא מהו דתימא בציר זוזא אמריתו לי בציר זוזא יחבינא לכו "קמ"ל דאמרי ליה כי אמרנא לך בבציר זוזא דלא הוה קים לך השתא קים לך אמר רב הלכה כר' דוסא ומי אמר רב הכי והאמר רב פועל יכול לחזור בו אפילו בחצי היום וכי תימא שאני ליה לרבי דוסא ^א בין שכירות לקבלנות ומי שאני ליה ^א והתנאי "השוכר את הפועל ולחצי היום שמע שמת לו מת או שאחותו חמה אם שכיר הוא נותן

רבי דוסא שפוחת להם זוזא פחות מכדי אפשינו צפחות מיכן שהרי שאני ליה צין שכירות לקבלות. דגצי שכירות איתא להאי טעמא דעבדי הם ולא עבדים לעבדים אצל צקבלות אין זה עבד אלא לעצמו ורבי דוסא צקבלות מייירי צקמני קיבלו קמה לקצור ודבר צשכיר יוס: נותן

פ"י שהפועלים בני אותה העיר יודעים מנהג הנהר. הרב המורה, ג פי הרמב"ם חופרי ארמה, א [ג'ל' תלמידיהו. ע"ז]. ד [צ"ק קטן: לעיל י. ע"י מוס' קדושין ת. ד"ה חלה שלשן, ו [לעיל יוד. וצ"ק קטן: א, ו [לפסק. רש"ש, ו [ויקרא סה].

הגהות הב"ח
(א) תוס' ד"ה ואתא וכו' ואצ"ג דסיני: (ב) בא"ד ולא שבע צמנה שלא הולכים הם:

גליון הש"ס
גמ' בין שכירות לקבלנות. ע"ז לעיל דף מה ע"ה מוס' ד"ה והא:

הגהות הגר"א
[א] גמ' (יהיז להו) תל"מ: [ב] שם ולסוף. ר"ב צעמח עשייתו האלי:

מוסף רש"י
פועל יכול לחזור בו אפילו בחצי היום. שאני עבדו ששם צל לעבוד לו שכרו מאלן ואיך לחזור בו יחזור צו (ע"ז י.).

מה שצריך לשכור פועלין צצוקר: רב